

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 42

Vydána dne 5. října 1963

Cena 40 hal.

OBSAH:

74. Zákon Slovenské národní rady o Slovenské akademii věd

74

ZÁKON

Slovenské národní rady

ze dne 23. září 1963

o Slovenské akademii věd

Socialistická věda stává se stále významnějším činitelem v dalším rozvoji naší společnosti vedené Komunistickou stranou Československa. V tomto procesu připadá významný podíl vědě na Slovensku. Její úlohou je tvořivě se zúčastňovat na rozvoji celého československého teoretického bádání a vědecké tvorby, jakož i iniciativně rozvíjet toto bádání a tvorbu se zřetelem na zvláštní potřeby hospodářského a kulturního rozvoje Slovenska, včetně výchovy vysoce kvalifikovaných vědeckých kádrů.

Zásada jednotnosti československé vědy, která se opírá o prohloubenou spolupráci všech vědeckých pracovišť základního výzkumu na území našeho státu, umožňuje zabezpečit další rozkvět československé vědy, úzce spjaté s potřebami rozvoje společnosti. Těmto požadavkům je třeba v souladu s právní úpravou Československé akademie věd, jako vrcholné vědecké instituce Československé socialistické republiky, přizpůsobit i náplň práce, organizační strukturu a metody činnosti Slovenské akademie věd, jako nejvyšší vědecké instituce Slovenska, která navazuje na pokrokové tradice vědy

na Slovensku (Matice slovenská, Učená společnost Šafárikova, Slovenská akademie věd a umění a jiné instituce) a tvoří organickou součást Československé akademie věd.

Slovenská národní rada se proto usnesla na tomto zákoně:

Prvá část

Postavení a úkoly Slovenské akademie věd

§ 1

Slovenská akademie věd (dále jen „Akademie“) jako organická součást Československé akademie věd je nejvyšší národní a regionální vědeckou institucí na Slovensku; rozvíjí výzkumnou činnost ve svých vědeckých pracovištích, která jsou součástí jednotné sítě vědeckých pracovišť Československé akademie věd, a sdružuje jako své členy nejvýznamnější vědecké pracovníky na Slovensku.

§ 2

[1] Úkolem Akademie je v rámci celkové koncepce československé vědy organizovat a zabezpečovat

čovat tvořivou účast slovenské vědy na rozvoji teoretického bádání a vědecké tvorby v Československé socialistické republice tak, aby při plnění perspektivních, hospodářsky a společensky důležitých úkolů základního výzkumu v přírodních, technických a společenských vědách vycházela z potřeb vývoje socialistické společnosti.

[2] Akademie plní své úkoly zejména tím, že

- a) se zúčastňuje na vytváření celkové koncepce rozvoje československé vědy a celostátních plánů vědeckovýzkumných prací základního výzkumu; zabezpečuje a kontroluje jejich plnění na Slovensku,
- b) vědecky a metodicky usměrňuje a koordinuje práci všech vědeckých pracovišť a vysokých škol v oblasti základního výzkumu na Slovensku, orientuje je na hlavní úkoly v souladu se státním dlouhodobým plánem rozvoje vědy a techniky, stará se o zvyšování jejich úrovně a o nejúčelnější využívání všech sil a prostředků,
- c) vyhledává a vychovává, zejména ve spolupráci s vysokými školami, pro potřeby vědeckých pracovišť, jakož i pro potřeby praxe vysoce kvalifikované a své socialistické vlasti oddané vědecké pracovníky a pomáhá vysokým školám v jejich pedagogické činnosti,
- d) zveřejňuje výsledky své činnosti a přispívá k popularizaci výsledků vědeckého výzkumu,
- e) zúčastňuje se na organizaci a koordinaci zahraničních vědeckých styků.

[3] Akademie je oprávněna vyžadovat v oblasti základního výzkumu od vysokých škol a ostatních vědeckovýzkumných pracovišť potřebné podklady a informace, dávat těmto školám a pracovištím na Slovensku podněty k jejich vědecké činnosti a k prohlubování vzájemné spolupráce; o tom je třeba uvědomit nadřízený orgán vědeckovýzkumného pracoviště. Akademie může podle potřeby dávat těmto pracovištím, popřípadě jejich nadřízeným orgánům doporučení k provedení vhodných opatření; pracoviště, popřípadě jejich nadřízené orgány jsou povinny tato doporučení projednat a Akademii sdělit své stanovisko. Akademie je dále oprávněna vyžadovat potřebné informace i od státních a hospodářských orgánů a organizací, jakož i od společenských organizací.

§ 3

[1] V zásadních vědeckých otázkách hospodářského a kulturního rozvoje Slovenska je Akademie hlavním poradcem Slovenské národní rady a jejích orgánů.

[2] Za svou činnost odpovídá Akademie též předsednictvu Slovenské národní rady; o této činnosti mu každoročně podává zprávu.

§ 4

Akademie je právnickou osobou. Organizační útvary Akademie vykonávají jménem Akademie správu národního majetku podle všeobecných předpisů.

§ 5

Akademii přísluší právo udělovat vědecké hodnosti. O podrobnostech platí zvláštní předpisy.

§ 6

K Akademii se mohou přidružit vědecké společnosti; o tom rozhoduje předsednictvo Akademie.

§ 7

Akademie je oprávněna v rámci své působnosti vydávat periodické a nepériodické publikace a vybudovat pro tento účel vydavatelský podnik.

Druhá část

Členové Akademie

§ 8

Členy Akademie se mohou stát vynikající vědci, působící na Slovensku, kteří jsou oddáni socialistické vlasti a aktivně přispívají k výstavbě nové společnosti, a to

- a) řádnými členy — akademiky — vědci, kteří obohatili vědu pracemi zvláště velkého významu,
- b) členy korespondenty — vědci, kteří obohatili vědu významnými pracemi.

§ 9

Členství v Akademii se nabývá volbou, kterou provádí valné shromáždění členů Akademie a potvrzuje předsednictvo Slovenské národní rady.

§ 10

[1] Akademici a členové korespondenti jsou povinni tvůrčím způsobem pracovat ve svých vědních oborech, napomáhat při realizaci výsledků vědeckého výzkumu, účastnit se činnosti Akademie, plnit úkoly, které jim Akademie uložila a svědomitě vykonávat funkce, do kterých byli zvoleni.

[2] Akademici a členové korespondenti mají pravidelnou, měsíční odměnu ve výši určené předsednictvem Slovenské národní rady.

§ 11

Akademik a člen korespondent pozbývá členství v Akademii usnesením valného shromáždění, jestliže se zpronevěřil vlasti, věci míru a socialismu nebo byl-li odsouzen k trestu ztráty čestných titulů a vyznamenání; usnesením valného shromáždění může být zbaven členství v Akademii též tehdy, jestliže soustavně a bez náležitého důvodu neplní úkoly, vyplývající z jeho členství v Akademii (§ 10 odst. 1).

Třetí část

Orgány Akademie

§ 12

(1) Nejvyšším orgánem Akademie je valné shromáždění členů Akademie.

(2) Valné shromáždění rozhoduje o zásadních otázkách týkajících se úkolů Akademie a o zásadních organizačních otázkách, zejména:

- a) určuje hlavní směry činnosti a dalšího rozvoje Akademie podle zásad schválených valným shromážděním členů Československé akademie věd, jakož i podle zvláštních potřeb hospodářské a kulturní výstavby Slovenska a vytýčuje hlavní úkoly pro činnost svých vědeckovýzkumných pracovišť,
- b) určuje, pro které vědní obory se ustavují vědecká kolegia,
- c) projednává a schvaluje zprávu předsednictva o činnosti Akademie,
- d) na návrh předsednictva Akademie volí členy Akademie a rozhoduje též o zániku členství v Akademii (§ 11),
- e) na návrh předsednictva Akademie volí a odvolává členy předsednictva Akademie.

(3) Valné shromáždění se schází zpravidla jednou za rok; svolává je předsednictvo Akademie. Na valné shromáždění může předsednictvo přizvat předsedy vědeckých kolegií, vedoucí vědeckých pracovišť, popřípadě i jiné vědecké pracovníky, kteří nejsou členy Akademie. Hlasovací právo na valném shromáždění mají pouze členové Akademie.

§ 13

(1) Stálým ústředním řídicím orgánem Akademie je předsednictvo, které tvoří předseda, místopředsedové, hlavní vědecký tajemník, popřípadě jeho zástupce a další členové Akademie. Členové předsednictva Akademie jsou voleni na období čtyř

let valným shromážděním, kterému odpovídají za svou činnost. Valné shromáždění určuje počet místopředsedů a dalších členů předsednictva. Volbu členů předsednictva potvrzuje předsednictvo Slovenské národní rady.

(2) Předsednictvo akademie jako kolektivní řídicí orgán Akademie zabezpečuje podle základních směrnic prezidia Československé akademie věd a usnesení valného shromáždění členů Akademie činnost všech složek a pracovišť Akademie, stará se o rozvoj vědy na Slovensku, čímž v územních a národních podmínkách Slovenska posiluje jednotu československé vědy.

(3) Předsedou a místopředsedy Akademie mohou být zvoleni pouze akademici.

(4) Je-li třeba zvolit člena předsednictva Akademie před uplynutím funkčního období, volí jej valné shromáždění jen na zbytek tohoto období.

(5) Působnost předsednictva blíže vymezí statuty Akademie.

§ 14

(1) Předsednictvo Akademie může pověřit jednotlivé své členy obstaráváním určitých činností; zejména pověřuje místopředsedy Akademie péčí o koordinaci a komplexnost prací v určitých oblastech vědeckého bádání. K plnění těchto úkolů může zřizovat komise a jiné pomocné orgány.

(2) Členové předsednictva Akademie pověřeni určitou činností podle odstavce 1 jsou z výkonu této činnosti odpovědní předsednictvu Akademie, podávají mu o ní zprávy a předkládají mu podle potřeby své návrhy. Platí to i o komisích a jiných pomocných orgánech, zřízených podle odstavce 1.

§ 15

(1) Základními ideovými a vědeckými orgány Akademie pro jednotlivé vědní obory jsou vědecká kolegia Akademie, složená z členů Akademie, ředitelů (vedoucích) a jiných pracovníků vědeckých pracovišť Akademie, pracovníků vysokých škol a z dalších vědeckých, technických a hospodářských pracovníků, popřípadě i jiných vynikajících odborníků.

(2) Předsedu a ostatní členy vědeckého kolegia jmenuje a odvolává předsednictvo Akademie.

(3) Úkolem vědeckých kolegií je koordinovat a metodicky řídit rozvoj příslušných vědních oborů. Působnost vědeckých kolegií blíže vymezí statuty Akademie.

§ 16

Orgány i funkcionáři Akademie a jejich pracovišť soustavně vytvářejí podmínky pro širokou účast pracovníků Akademie na řízení vědecké práce. Zásadní otázky, které se týkají určitého vědeckého pracoviště, projednávají orgány Akademie zpravidla za účasti ředitele (vedoucího), popřípadě dalších pracovníků a zástupců společenských organizací příslušného pracoviště.

§ 17

Správní, hospodářskou a organizační agendu Akademie obstarává výkonný aparát, který zřizuje předsednictvo Akademie.

Čtvrtá část

Vědecká pracoviště Akademie

§ 18

(1) Středisky vědeckovýzkumné činnosti Akademie jsou její vědecká pracoviště, jež rozvíjejí na nejvyšší úrovni vědeckovýzkumnou činnost v příslušném vědním oboru, těsně spolupracují s vysokými školami a ostatními vědeckovýzkumnými pracovišti, podílejí se na vědeckopopularizační a kulturně politické činnosti a přispívají k realizaci výsledků vědeckovýzkumných prací. Postup při zřizování a zrušování vědeckých pracovišť Akademie upravuje zvláštní zákon.

(2) V čele pracoviště je vedoucí (ředitel), jenž řídí veškerou činnost pracoviště a odpovídá za ni předsednictvu Akademie.

(3) Vedoucí (ředitel) vědeckého pracoviště je povinen vytvářet na pracovišti podmínky pro širokou účast všech pracovníků na řízení vědecké práce; za tím účelem projednává všechny důležité otázky ve svém poradním orgánu (ústavní radě) a těsně spolupracuje se společenskými organizacemi působícími na pracovišti.

§ 19

(1) Povinností vědeckých pracovníků Akademie je v souladu s plány vědeckých úkolů tvůrčím způsobem přispívat k nejúčinnějšímu řešení teoreticky závažných a pro praxi důležitých vědeckých problémů, aktivně vědecky pracovat, neustále rozvíjet své teoretické znalosti i praktické zkušenosti, politicky se vzdělávat a opírat se při své činnosti o kolektiv spolupracovníků; vědečtí pracovníci jsou povinni účastnit se vědeckoorganizační práce na svém pracovišti.

(2) Povinnosti vedoucího (ředitele) vědeckého pracoviště Akademie je vytvářet na pracovišti takové podmínky, aby každý vědecký pracovník mohl v rámci uložených úkolů plně rozvíjet své tvůrčí schopnosti a zvyšovat svou vědeckou kvalifikaci.

(3) Práva a povinnosti pracovníků vědeckých pracovišť Akademie upraví pracovní řády.

Pátá část

Závěrečná ustanovení

§ 20

Podrobnější úpravu organizace, vnitřní struktury Akademie a právního postavení jejích orgánů a organizačních útvarů obsahují stanovy Akademie, na nichž se usnáší valné shromáždění členů Akademie a jež schvaluje předsednictvo Slovenské národní rady.

§ 21

Zrušuje se zákon Slovenské národní rady č. 1/1953 Sb. SNR o Slovenské akademii věd ve znění zákona Slovenské národní rady č. 9/1958 Sb. SNR, kterým se mění zákon Slovenské národní rady o Slovenské akademii věd.

§ 22

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Chudík v. r.